

MAPA LINGÜÍSTICO

AS VARIEDADES DIALECTAIS

VARIANTES

1

variantes fonéticas

2

variantes morfosintácticas

3

variantes léxicas

VARIANTES FONÉTICAS

GHEADA

Pronuncia aspirada do fonema /g/

É un trazo característico do galego e está presente en máis da metade do territorio.

DITONGO -OI- / -UI-

Grupos latinos -ULT (multum) e -UCT (luctam) realízanse de diferente maneira:

-OI- (moito, loita)

-UI- (muíto, luíto)

-U-, -UTI- (muto, mutio)

SESEO

Pronuncia do fonema /s/ no lugar de /θ/

2 tipos de seseo

CA- / CUA- ; GA- / GUA-

Grupos latinos CUA- e QUA- mantéñense como cua- e gua- en parte do territorio:
cuatro, guardar

Noutras zonas pérdese o -u-: catro, gardar

VARIANTES MORFOSINTÁCTICAS

PLURAL DAS PALABRAS REMATADAS EN -N

Tres solucións principais:

-ns: cans

-s: cas

-is: cais

TERMINACIÓNS PARA FEMININO E MASCULINO

Dúas solucións maioritarias:

-án para masculino e feminino: o irmán, a irmán

-ao para masculino e **-á** para feminino: o irmao, a irmá

-á para masculino e feminino: o irmá, a irmá

DEMOSTRATIVO E PRONOME PERSOAL

-Demostrativo **iste**, **ise**, **aquil**, ***esto** / **este**, **ese**,
aquel, ***isto**

-Pronome persoal tónico 2ª persoa: **ti** / **tu**

-Pronome persoal 3ª persoa **el** / **il**

PRONOMES TE /CHE

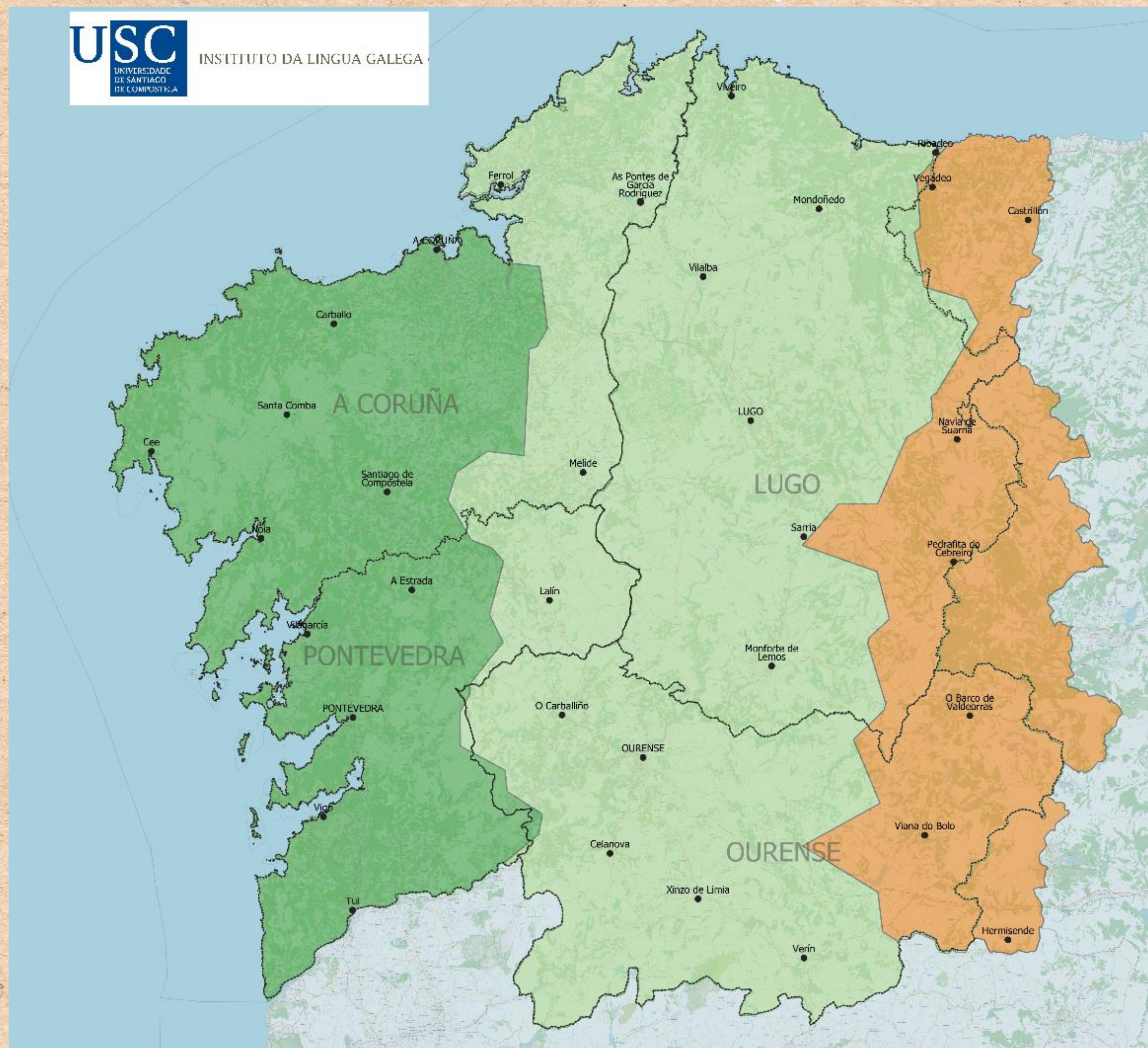
- Cheísmo: **che** para OD e OI
- Teísmo: **te** para OD e OI

FORMAIS VERBAIS

- P1 pretérito perfecto 1ª conjugación:
cantei / cantín
- P2 pretérito 2ª e 3ª conjugación:
colliches / colleches
- P3 pretérito 2ª e 3ª conjugación:
colleu / parteu / colliu / partiu

VARIANTES LÉXICAS

OS BLOQUES DIALECTAIS

Bloque occidental

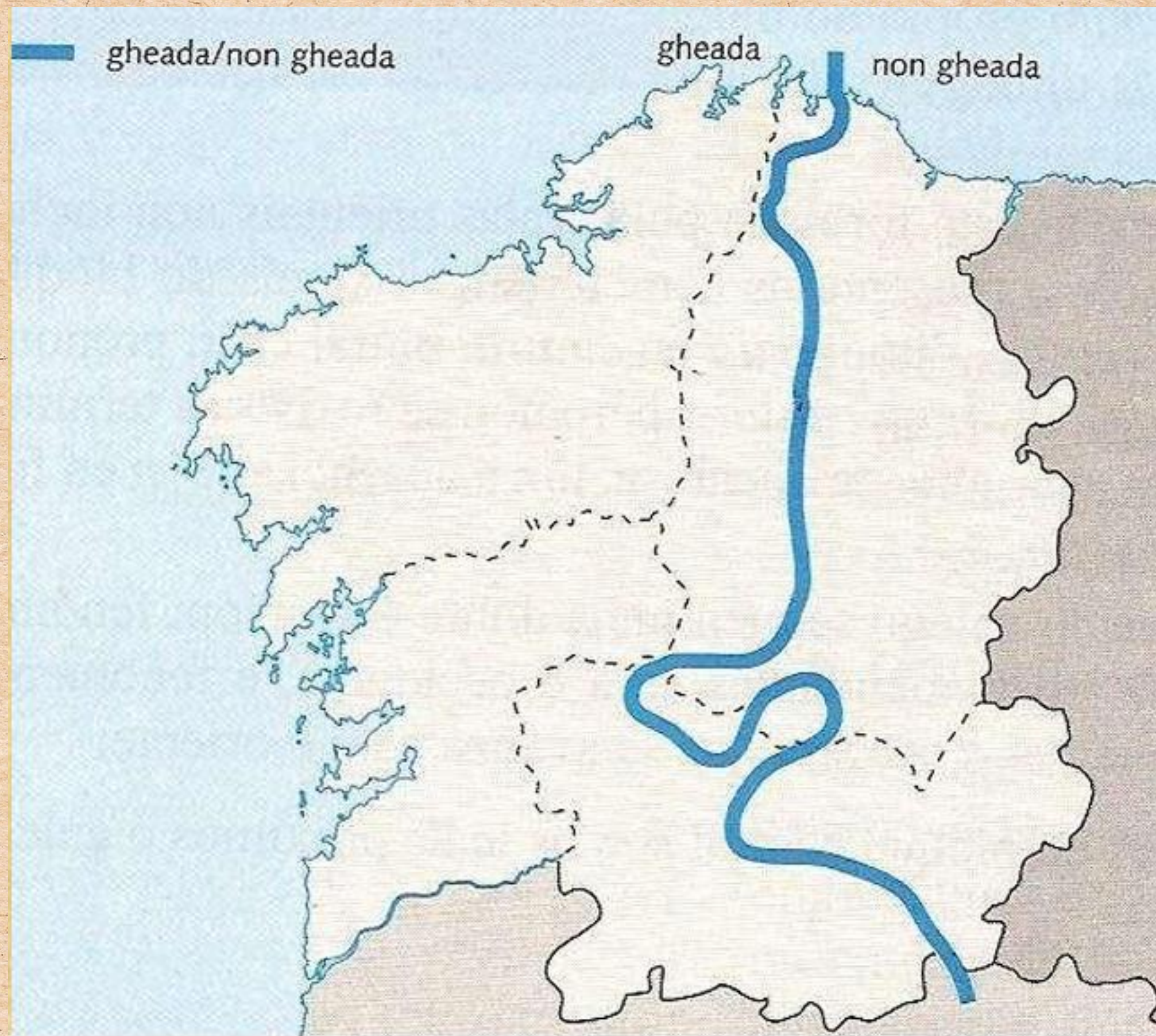
GHEADADA: amigho, ghato

Bloque central

GHEADADA NO OCCIDENTE: ghato / gato

Bloque oriental

AUSENCIA DE GHEADADA

Bloque occidental

Bloque central

Bloque oriental

GHEADADA: amigho, ghato

GHEADADA NO OCCIDENTE: ghato / gato

AUSENCIA DE GHEADADA

SESEO IMPLOSIVO EN CASE TODAS AS FALAS:
lus, des

SESEO EXPLOSIVO NO OCCIDENTE:
sapato, vesño

AUSENCIA DE SESEO

AUSENCIA DE SESEO

sinco/cinco

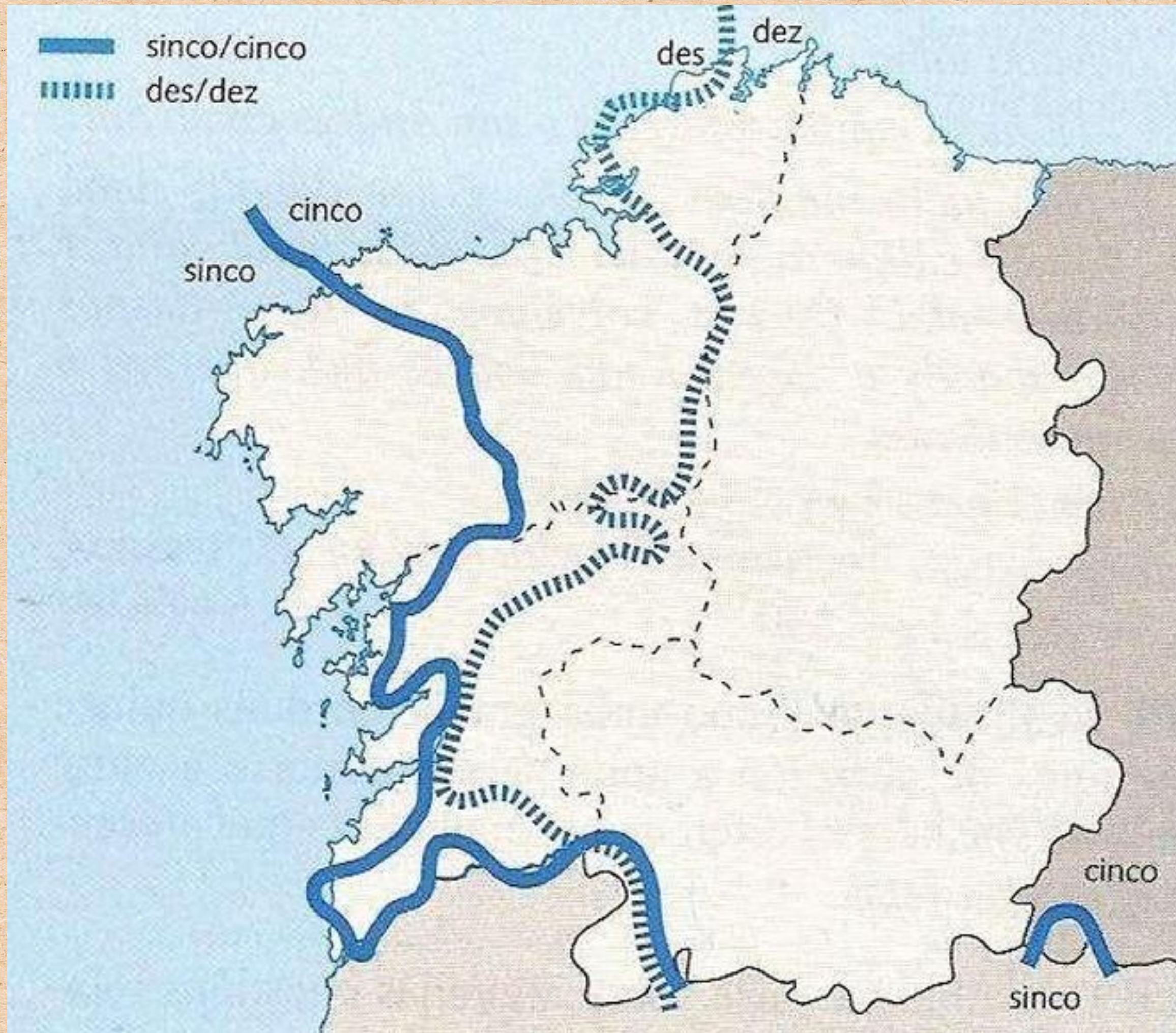
des/dez

cinco
sinco

des dez

cinco

sinco

Bloque occidental

Bloque central

Bloque oriental

GHEADA: amigho, ghato

GHEADA NO OCCIDENTE: ghato / gato

AUSENCIA DE GHEADA

SESEO IMPLOSIVO EN CASE TODAS AS FALAS:
lus, des

SESEO EXPLOSIVO NO OCCIDENTE:
sapato, vesíño

AUSENCIA DE SESEO

AUSENCIA DE SESEO

DITONGO -OI- MAIORITARIO:
moito, loita

DITONGO -OI- MAIORITARIO:
moito, loita

DITONGO -UI-: muito, luita
REDUCCIÓN A -U-: muto, luta

— ditongo oi/ui

Bloque occidental

Bloque central

Bloque oriental

GHEADA: amigho, ghato

GHEADA NO OCCIDENTE: ghato / gato

AUSENCIA DE GHEADA

SESEO IMPLOSIVO EN CASE TODAS AS FALAS:
lus, des

SESEO EXPLOSIVO NO OCCIDENTE:
sapato, vesíño

AUSENCIA DE SESEO

AUSENCIA DE SESEO

DITONGO -OI- MAIORITARIO:
moito, loita

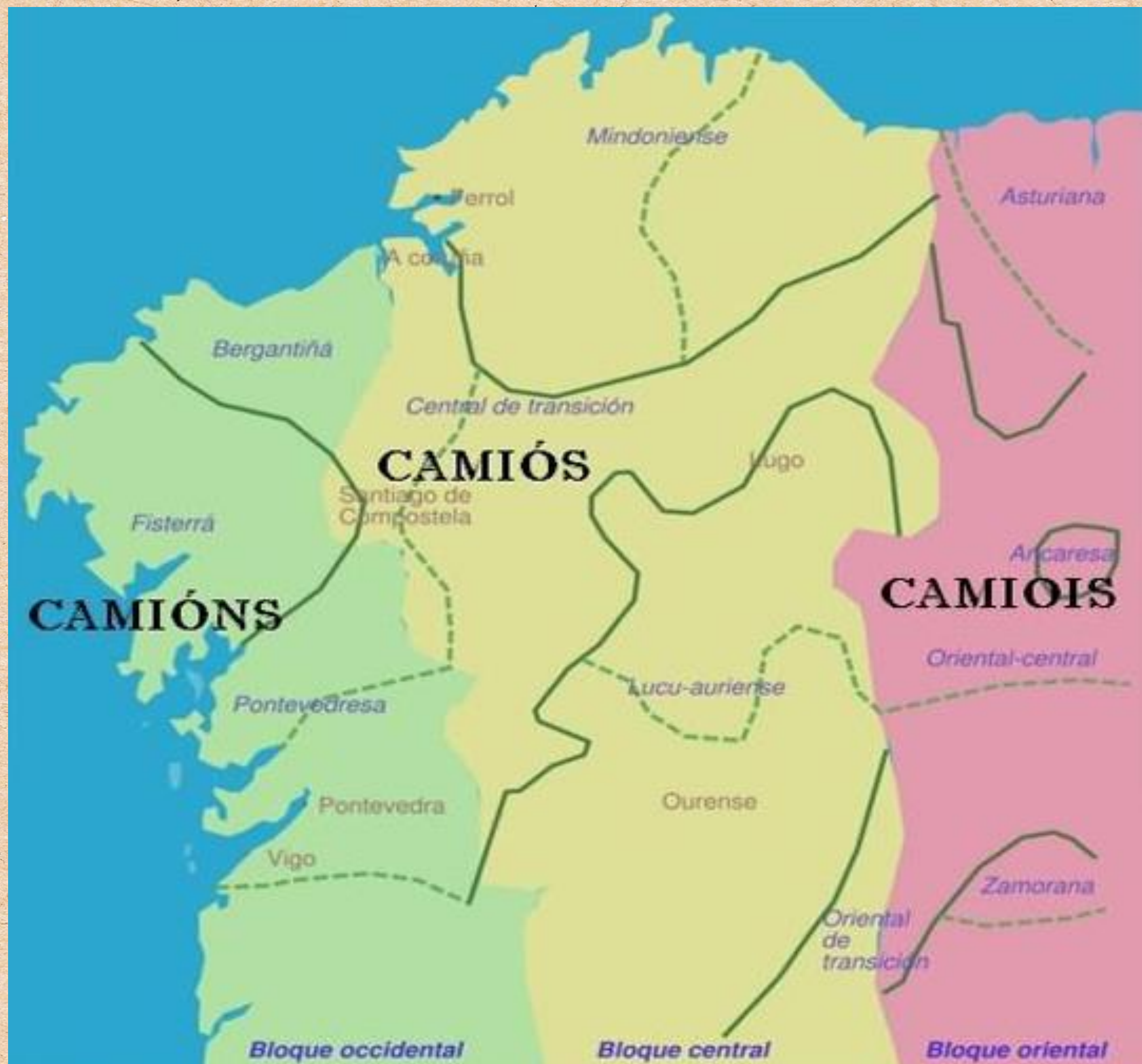
DITONGO -OI- MAIORITARIO:
moito, loita

DITONGO -UI-: muito, luita
REDUCCIÓN A -U-: muto, luta

PLURAL -NS PARA NOMES REMATADOS
EN -S:
cans, camións

PLURAL -S PARA NOMES REMATADOS
EN -S:
cas, camiós

PLURAL -IS PARA NOMES REMATADOS
EN -S:
cais, camiois

Bloque occidental

Bloque central

Bloque oriental

GHEADA: amigho, ghato

GHEADA NO OCCIDENTE: ghato / gato

AUSENCIA DE GHEADA

SESEO IMPLOSIVO EN CASE TODAS AS FALAS:
lus, des

SESEO EXPLOSIVO NO OCCIDENTE:
sapato, vesíño

AUSENCIA DE SESEO

AUSENCIA DE SESEO

DITONGO -OI- MAIORITARIO:
moito, loita

DITONGO -OI- MAIORITARIO:
moito, loita

DITONGO -UI-: muito, luita
REDUCCIÓN A -U-: muto, luta

PLURAL -NS PARA NOMES REMATADOS
EN -S:
cans, camións

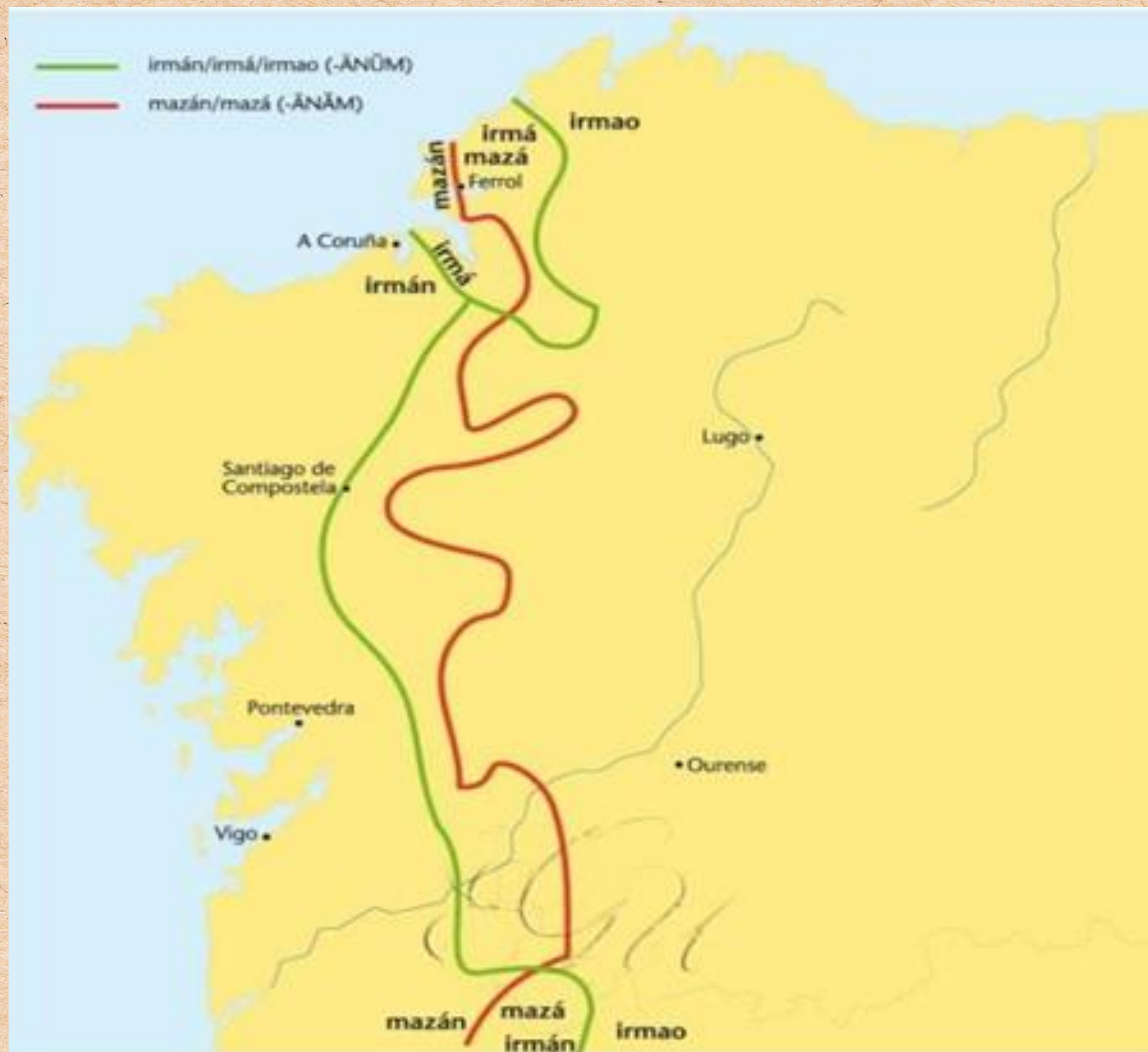
PLURAL -S PARA NOMES REMATADOS
EN -S:
cas, camiós

PLURAL -IS PARA NOMES REMATADOS
EN -S:
cais, camiois

TERMINACIÓN -ÁN PARA OS DOUS XÉNEROS: o
irmán / a irmán

TERMINACIÓN -AO PARA MASCULINO E -Á
PARA FEMININO: o irmao / a irmá

TERMINACIÓN -AO PARA MASCULINO E -Á
PARA FEMININO: o irmao / a irmá

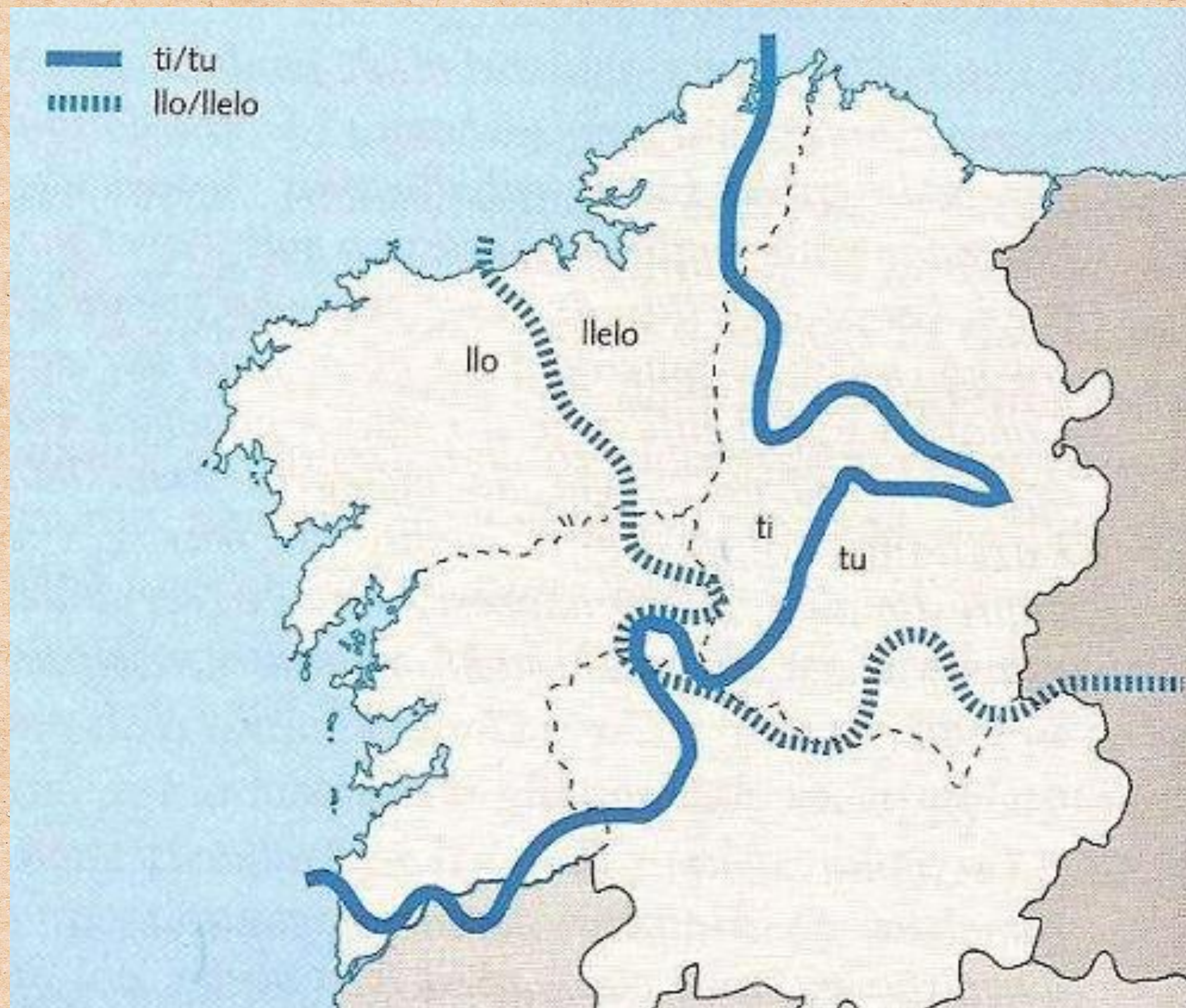

Bloque occidental

Bloque central

Bloque oriental

GHEADADA: amigho, ghato	GHEADADA NO OCCIDENTE: ghato / gato	AUSENCIA DE GHEADADA
SESEO IMPLOSIVO EN CASE TODAS AS FALAS: lus, des SESEO EXPLOSIVO NO OCCIDENTE: sapato, vesión	AUSENCIA DE SESEO	AUSENCIA DE SESEO
DITONGO -OI- MAIORITARIO: moito, loita	DITONGO -OI- MAIORITARIO: moito, loita	DITONGO -UI-: muito, luita REDUCCIÓN A -U-: muto, luta
PLURAL -NS PARA NOMES REMATADOS EN -S: cans, camións	PLURAL -S PARA NOMES REMATADOS EN -S: cas, camiós	PLURAL -IS PARA NOMES REMATADOS EN -S: cais, camiois
TERMINACIÓN -ÁN PARA OS DOUS XÉNEROS: o irmán / a irmán	TERMINACIÓN -AO PARA MASCULINO E -Á PARA FEMININO: o irmao / a irmá	TERMINACIÓN -AO PARA MASCULINO E -Á PARA FEMININO: o irmao / a irmá
PRONOME TI	PRONOME TI NO OCCIDENTE PRONOME TU NO ORIENTE	PRONOME TU

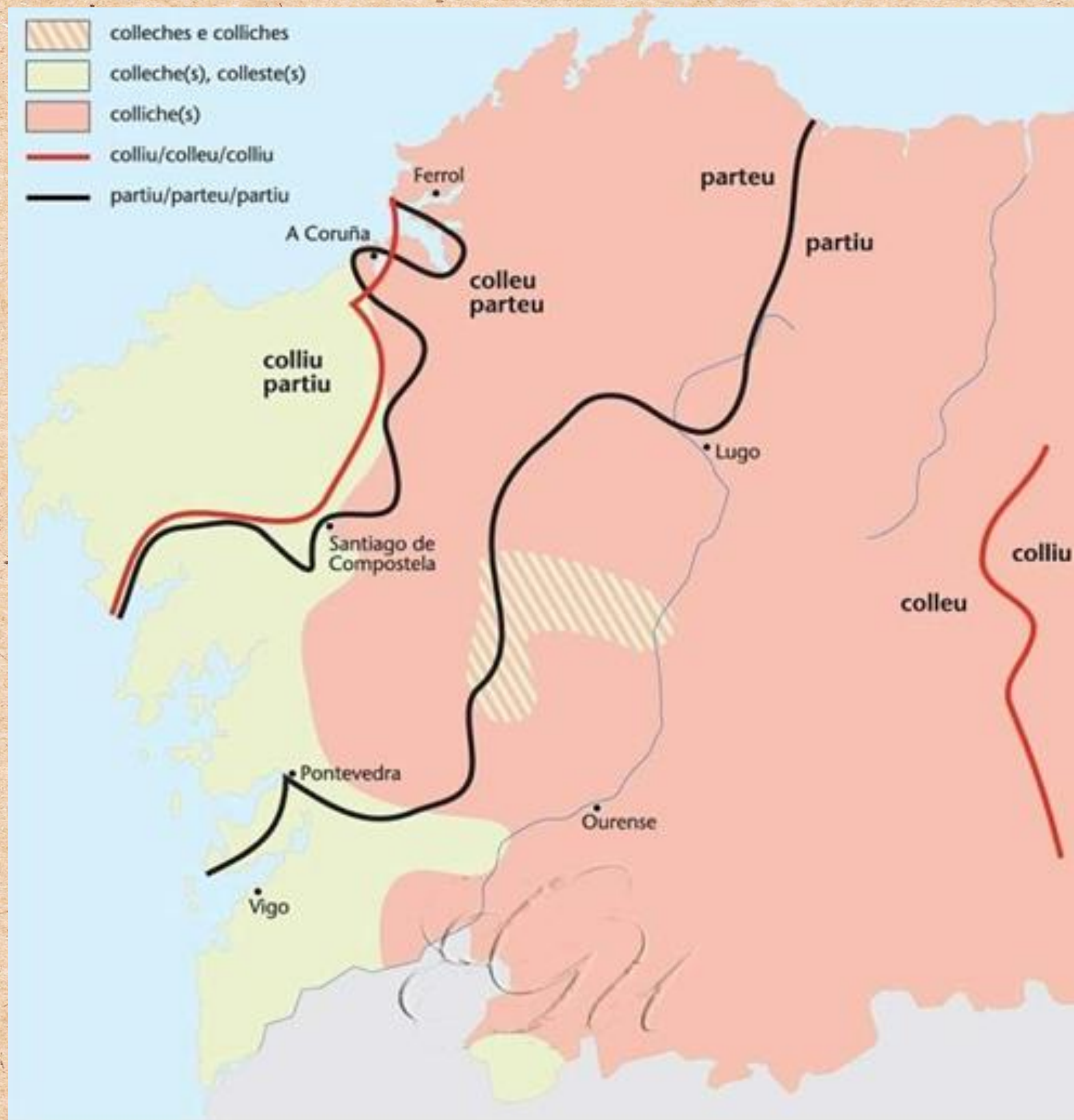

Bloque occidental

Bloque central

Bloque oriental

GHEADADA: amigho, ghato	GHEADADA NO OCCIDENTE: ghato / gato	AUSENCIA DE GHEADADA
SESEO IMPLOSIVO EN CASE TODAS AS FALAS: lus, des SESEO EXPLOSIVO NO OCCIDENTE: sapato, vesión	AUSENCIA DE SESEO	AUSENCIA DE SESEO
DITONGO -OI- MAIORITARIO: moito, loita	DITONGO -OI- MAIORITARIO: moito, loita	DITONGO -UI-: muito, luita REDUCCIÓN A -U-: muto, luta
PLURAL -NS PARA NOMES REMATADOS EN -S: cans, camións	PLURAL -S PARA NOMES REMATADOS EN -S: cas, camiós	PLURAL -IS PARA NOMES REMATADOS EN -S: cais, camiois
TERMINACIÓN -ÁN PARA OS DOUS XÉNEROS: o irmán / a irmán	TERMINACIÓN -AO PARA MASCULINO E -Á PARA FEMININO: o irmao / a irmá	TERMINACIÓN -AO PARA MASCULINO E -Á PARA FEMININO: o irmao / a irmá
PRONOME TI	PRONOME TI NO OCCIDENTE PRONOME TU NO ORIENTE	PRONOME TU
FORMAS VERBAIS colleches, foches...	FORMAS VERBAIS colliches, fuches....	FORMAS VERBAIS EN -IS: cantáis (cantades)...

RECURSOS PARA PRACTICAR:

Mapa dialectal de Galicia - A Nosa Fala - culturagalega.org

VARIEDADES DIALECTAIS